

CultureTalk Tibetan Language and Culture Video Transcripts:
<http://langmedia.fivecolleges.edu>
Studying Tibetan, Chinese and English

Lhasa Dialect
Tibetan transcript:

ལོ་བདུན་འདི་སྐབས་སློབ་གྲྭ་སོང་ཨ་མ་དེ་ནས་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་འདི་གེ་ལོ་རིམ་དང་པོ་ནས་གོ་ཚུགས་ནས་
སྐྱུང་ནས་རེད། དེ་ནས་བོད་ཡིག་རང་གི་སྐད་དང་པོ་འདྲ་ཡིན་དུ་བོད་ཡིག་ཅུང་ཙམ་ཤེས་ས་སློབ་དཔེ། འདི་ནས་
སློབ་གྲྭ་ནང་དུ་མི་མང་ཆེ་བ་དེ་བོད་པ་རེད། རྒྱ་ཡིད་ནི་མ་རེད། རྒྱ་ཡིད་ན་བོད་པ་དང་འགྲན་སྡུར་ཡིན་ཏེ་ག་ཙམ་
དཀའ་རྒྱ་རེད་ལོ། ཁོ་གཅིག་གི་རྒྱ་སྐད་ཤེས་ཟེར་དང་འཚོ་ཡི་མི་ཤེས་འོ། སློབ་གྲྭ་ནང་དུ་མི་མང་ཆེ་བ་བོད་པ་རེད།
དགོ་ཚུལ་ཚང་མ་རྒྱ་ཡི་དགོ་ཚུལ་དང་བོད་ཡི་དགོ་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་རེད། བོད་ཡིག་ཤེས་སར་སློབ་ཐེ་གང་ཡིན་ཟེར་
ན་རང་དུ་བོད་སྐད་བརྒྱབ་གྱི་ཡོད་རེད། འདི་ནས་དགོ་ཚུལ་མང་ཆེ་བ་བོད་ཡིག་གི་ཤེས་ཡོན་ཡག་གི་རེད་ཟེར།
འདི་ནས་དེ་ཨ་མ་ནི་ལོ་བྱུ་མོ་དང་སློབ་གྲྭ་གཅིག་གི་ནང་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་གི་ནང་སོང་བ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སྐྱོན་
བོད་ཡིག་འདི་འདྲ་ཞིག་ཤེས་གྱི་རེད། སློབ་གྲྭ་ནང་ལ་བོད་ཡིག་ལུང་པའི་རྒྱ་ཡིག་དང་འདི་འདྲ་སྐྱུང་དགོས་རེད།
རྒྱ་ཡིག་ནང་དུ་ཡང་རིག་མང་གཅིག་སྐྱུང་རྒྱ་ཡིད་རེད་དུས་ཁམས་འདྲ་ཅེས་རིག་འདྲ་འདི་འདྲ་རིག་མང་བ་ཞིག་
སྐྱུང་རྒྱ་ཡིད་རེད། ང་ཡོད་དུས་དང་པོ་སློབ་གྲྭ་མང་གཅིག་གི་ཅེས་རིག་དང་དུས་ཁམས་དེ་བཞིན་རིག་གཞུང་
མང་བ་ཞིག་བོད་ཡིག་ནང་འཁྲིད་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་རྗེས་རིག་གཞུང་མང་ཆེ་བ་ཞིག་རྒྱ་ཡིག་ནང་འཁྲིད་གྱི་ཡོད་རེད་
བོད་ཡིག་དེ་བོད་ཡིག་ནང་འཁྲིད་གྱི་ཡོད་རེད། རྒྱ་ཡིག་སྐྱུང་ས་ཏོག་ཙམ་དཀའ་དཀའ་ཆེ་རེད་ཟེར་ན་སློབ་མ་རྒྱ་སྐད་མི་
ཤེས་ཨ་མ་འདི་ནས་རྒྱ་སྐད་མི་ཤེས་དུ་རྒྱ་སྐད་སྐྱུང་ས་ཙམ་གོ་སེ་དཀའ་ཐུང་། འདི་ནས་བོད་ཡིག་སྐྱུང་ཡ་འདི་འདྲ་མ་
དཀའ་ཐུང་། ད་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཚད་འདི་འདྲ་མཐོ་ཚད་འདི་འདྲ་ མཐོ་པོ་ཡོད་མ་རེད། ད་རང་རང་ག་ཁ་གང་ལ་
ད་དམངས་གཞི་ཡི་བོད་ཡིག་དེ་འདྲ་འཁྲིད་ནི་རེད། དེ་ནས་དམངས་སྐད་འདི་འདྲོག་སྐད་ཡིན་ནི་རེད། ད་ལྟ་སྐད་ས་
ཆ་ལ་འདི་སྐྱེས་ས་འདི་མིང་ལ་ལྟ་སྐད་ཟེར་ནི་རེད་ལྟ་སྐད་ལ་རྒྱ་སྐད་བཤད་གྱི་རེད། རྒྱ་སྐད་དང་འདྲོག་སྐད་
གཉིས་འཁྲུང་པར་ཏོག་ཙམ་ཆེན་ནི་རེད། དེ་ནས་སྐད་སྐད་ལར་རྒྱ་སྐད་སྐྱུང་དགོས་པར་མ་ཟད་རྒྱ་སྐད་ཡང་སྐྱུང་
དགོས་རེད། རྒྱ་སྐད་ཤེས་སར་སློབ་ཐེ་ཡིན་འདྲ་ཤེས་སར་སློབ་བ་དང་བརྗོད་ས་ཡང་སློབ་ནི་རེད། ད་སློབ་ཅུང་གྱི་སློབ་
ཚན་འཁྲིད་བཟང་ཕྱི་འདྲ་རེད་ཟེར་ན་དང་འཚོ་སྤོམ་ལོ་ལོ་ཤིན་དུ་སྤོམ་ལོ་ལོ་ལངས་དགོས་རེད། ལྷ་བ་འདྲ་བུ་རྒྱ་
འཁྲུང་འདྲོ་དགོས་རེད། དེ་ནས་དགོ་ཚུལ་ཚང་མ་ཡི་རྒྱབ་རྒྱུག་མར་འཁྲུང་དགོས་རེད། དེ་ནས་ཚང་སྐོར་སྐོར་བྱེད་
ནས་བཟང་གྱི་རེད། དེ་ནས་ཁམས་གོམས་གཤིས་ཡོད་ཙམ་འདི་འདྲ་ཡི་དཀའ་དཀའ་ལ་གསུམ་ཙམ་འཕྲད་སོང་། དེ་
ནས་བོད་ཡིག་ད་དམངས་གཞི་ཅུང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ད་དགོ་ཚུལ་གྱི་འབོད་རྒྱ་དང་བྱིས་རྒྱ་འདི་གེ་མ་ཤེས་པ་དཀའ་
བྱུང་སོང་། དེ་ནས་ལོ་ལྷུང་སློབ་གྲྭ་མཐར་ཕྱིན་སོང་བ་རེད། དེ་ནས་སློབ་འབྲིང་ལར་ཕྱིན་པར་རེད། སློབ་འབྲིང་སོང་
ནས་ལྷ་བ་གཉིས་གསུམ་རྗེས་ལྟ་སྐད་སྐད་ལག་པོ་ཤེས་སོང་། དེ་ནས་ལྟ་སྐད་ཤེས་ཚར་རྗེས་དགོ་ཚུལ་གྱི་ལག་པར་
སྐད་ན་བྱིས་ན་འདྲ་ཁ་ནས་བཤད་ན་ཏོག་ཙམ་གོ་གི་འདུག། དེ་ནས་སྤུ་གུ་ཡིན་ན་སྐད་དང་དེ་འདྲ་ཤེས་སར་ཚུགས་
པོ་ཤེས་འདུག། དེ་ནས་སློབ་འབྲིང་ནང་ལོ་གསུམ་བཟང་བ་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་ཡིག་སློབ་འཁྲིད་བྱེད་གྱི་ཡོད་རེད།
སློབ་ཚན་མང་ཆེ་བ་ནང་རྒྱ་ཡིག་སློབ་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་དབྱིན་ཇི་ལུང་ལུང་ཞིག་སྐྱུང་ས་སྐྱུང་། ད་ABCD ཟེར་
ག་ཁ་གང་འདྲ་བོ་དང་། ‘Hello’ and ‘Ok’འདི་མིན་ཀྱང་ཤེས་གྱི་མ་རེད། ད་དབྱིན་ཡིག་ཞིག་སྐྱུང་ས་ཨ་སྐྱུང་
ཟེར་ན་སྐྱུང་ས་སྐྱུང་ཟེར་རྒྱ་མ་ཏོག་མི་འདྲ་ཞིག་ཤེས་གྱི་མ་རེད། དེ་ནས་ཉིན་མ་གཅིག་མཚོ་སྤོམ་ལོ་དམངས་གྱི་གྲྭ་
རྒྱིག་སློབ་གྲྭའི་དགོ་ཚུལ་རི་ཞིག་དམངས་སྐད་སློབ་གྲྭ་སོང་། དེ་ནས་ད་དམངས་དབྱིན་ཡིག་སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་མ་

རེ་ཞིག་འདེམ་གྱི་ཡིན་ཟེར། དེ་ནས་ང་དང་ངའི་ཨ་མ་ཞིའི་བུ་མོ་དང་བུ་ཞིག་འདེམས་ནས་དེ་ནས་སློབ་འབྲིང་མཐར་
ཕྱིན་ནས་མཚོ་སློབ་མི་རིགས་དགེ་ཐོ་སློབ་ཆེན་ལམ་ཕྱིན་པར་རེད། དེ་ནས་གྲ་སྒྲིག་འཛིན་གྲུ་ནང་ལོ་གཉིས་བསྟན་
དེ་ནས་ཡང་དེང་སང་གྱི་ཕྱི་འབྲལ་དེ་འདྲ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་དེ་འདྲ་ནང་ལོ་གཉིས་བསྟན་པར་རེད། དེ་ནས་ངོ་མ་ཕྱི་
རྒྱལ་གྱི་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པ་རེད། དེ་སློབ་ང་ཚོའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དགོ་ཆུན་གཅིག་ཡང་མཐོང་ལྷུང་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་
མཚོ་སློབ་ལ་ཕྱིན་རྗེས་དབྱིན་ཡིག་དགོ་ཆུན་ཕྱི་རྒྱལ་དགོ་ཆུན་ཞིག་ཐོང་དང་པོ་ཡོད་ལྷུང་བ་རེད། དེ་ནས་དབྱིན་
ཡིག་སྦྱང་བོད་ཡིག་སྦྱང་ནས་སྦྱང་བྱེད་ཡིག་སྦྱང་ནས་སྦྱངས་བ་རེད། དེ་ནས་འདི་འདྲ་རེད།

English Translation:

Interviewee: I started school when I was 7 years old and started learning Tibetan and Chinese beginning from 1st grade. Then since Tibetan is my first own language, it was not so difficult to learn. Most of the people in school are Tibetan, there are no Chinese. If there are Chinese it would be challenging for Tibetan to compete; they already speak Chinese and we [Tibetans] do not. Most of the people [students] are in Tibetan and there are both Chinese and Tibetan teachers. Tibetan was easy to learn because I speak Tibetan. Most of the Tibetan teachers' knowledge of Tibetan is very good. My aunt's daughter [cousin sister] and I were in the same school and class. We know a little Tibetan [writing]]. In school, besides Tibetan, there are other courses such as Chinese and others. Besides Chinese language, many other courses such as math and bio-science are taught in Chinese. Before they used to teach most of the courses in Tibetan but after I came in they taught all other courses in Chinese, only Tibetan language is taught in Tibetan. Chinese was quite tough to learn because I had never learned Chinese before. Tibetan wasn't that difficult to learn. However, the level of Tibetan knowledge wasn't that high, we were taught the alphabets (ka, kha, ga, nga)¹. It was just the basics. Then I speak with a nomadic dialect and in Lhagang², it is my name of the place where I was born. At there, people speak with farmers' dialect. There is quite a difference between nomadic and farmers' dialect. Therefore, in Lhagang [at school] in addition to Chinese, I also had to learn the farmers' dialect. I learned it fast, but it was quick to learn and quick to forget. This is how the school classes are [a typical schooling life]: We have to wake up very early in the morning every day, and have to collect cow-dung on the way and bring to school. We would then bring out chairs and sit in a circle around the fire using the dried cow-dung. Another thing is that since I have the habit of being Khampa liking to fight, it was [a] little hard to adjust [into the school]. Therefore, I faced those three kinds of difficulties. Then although I speak Tibetan, it faced difficulties in understanding the teachers' teaching and writings. Then I graduated from the primary school and went to middle school. After two to three months in the middle school, I learned to speak in Lhasa dialect.³ After learning Lhasa dialect, I was able to understand the teachers' teachings and writings on the blackboard. Usually, if you are a kid, it is easier for you to learn languages. I studied in the middle school for three years. In there, they teach in Chinese; most of the lessons are taught in Chinese. I also learned a little bit of English,

---

¹ Tibetan consonants

² Lhagang is a small town in Garzê Kham, Tibet

³ Her family moved to Lhasa after she finished her primary education.

such as a,b,c,d, the alphabets like ka, kha, ga, nga, and some basic greetings: ‘hello’ and ‘okay’. Other than those, I don’t know much. Then, if someone asks if I have ever learned English, yes I have. However, that’s about it, I don’t know much. Then one day two teachers from Qinghai Normal University came to our school and told us that they would be recruiting a few students in their English program. My aunt’s daughter, a boy, and I got accepted and we joined the program after we completed middle school education. I stayed in the program for two years and after that I joined this program, a foreign language training program called English Training Program, and studied in there for two years. In there I really get to study foreign language—English. Before, I had never seen a foreign teacher. After going to Qinghai I had a foreign teacher for the first time. Then over there, I continued learning Tibetan and Chinese as well. Then that is that.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use every day. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2013 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated